

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3522/2024
02.04.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Драгане Маринковић, председника већа, Зорице Булајић, Ирене Вуковић, Радославе Мађаров и Драгане Бољевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Горан Ступар, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство унутрашњих послова, Београд, коју заступа Државно правобранилаштво Републике Србије, Одељење у Новом Саду, ради исплате, одлучујући о ревизији тужене, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 794/24 од 18.06.2024. године, у седници одржаној 02.04.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 794/24 од 18.06.2024. године, у преиначујућем делу за теренски додатак.

НЕ ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужене, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 794/24 од 18.06.2024. године, као изузетно дозвољеној, у потврђујућем делу за теренски додатак.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 794/24 од 18.06.2024. године, у потврђујућем делу за теренски додатак.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П1 147/23 од 12.03.2024. године, ставом првим изреке, одбијен је приговор апсолутне ненадлежности суда. Ставом другим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу исплати износ од 116.812,72 динара на име остварених, а необрачунатих и неисплаћених сати прековременог рада за период од 01.07.2020. године до 31.01.2023. године са законском затезном каматом од 22.11.2023. године до исплате, као и износ од 20.853,47 динара на име законске затезне камате обрачунате до 21.11.2023. године; износ од 13.195,99 динара на име трошкова боравка и рада на терену (теренски додатак) за период од 01.01.2020. до 31.01.2023. године са законском затезном каматом од 22.11.2023. године до исплате, као и износ од 2.804,05 динара на

име законске затезне камате обрачунате до 21.11.2023. године; износ од 8.250,00 динара на име остварених, а необрачунатих и неисплаћених дневница за службена путовања у земљи за период од 01.01.2020. до 31.01.2023. године са законском затезном каматом од 22.11.2023. године до исплате, као и износ од 2.138,57 динара на име законске затезне камате обрачунате до 21.11.2023. године; износ од 43.386,00 динара на име разлике између исплаћених и стварних трошкова доласка на рад и одласка са рада за период од 01.01.2020. до 31.01.2023. године са законском затезном каматом од 22.11.2023. године до исплате, као и износ од 11.019,79 динара на име законске затезне камате обрачунате до 21.11.2023. године. Ставом четвртим изреке, одбијен је део тужбеног захтева за исплату износа од 148.902,93 динара на име разлике између исплаћене и припадајуће плате обрачунате по поткоефицијенту организације радног времена од 0,038 до припадајуће плате обрачунате по поткоефицијенту организације радног времена од 0,145 за период од 01.01.2020. до 31.01.2023. године са законском затезном каматом од 22.11.2020. године до коначне исплате и износ од 36.153,47 динара на име законске затезне камате обрачунате до 21.11.2023. године; за исплату износа од 122.844,97 динара на име остварених, а необрачунатих и неисплаћених сати приправности за рад за време боравка и рада на терену за период од 01.01.2020. до 31.01.2023. године са законском затезном каматом од 22.11.2023. године до исплате и износ од 26.490,58 динара на име законске затезне камате обрачунате до 21.11.2023. године; за исплату трошкова боравка и рада на терену (теренски додатак) за период од 01.01.2020. до 31.01.2023. године преко досуђеног износа од 13.195,99 динара до траженог износа од 262.671,12 динара са законском затезном каматом на разлику између досуђеног и потраживаног износа почев од 22.11.2023. године и на име обрачунате законске затезне камате за период до 21.11.2023. године на овај износ преко досуђеног износа од 2.804,05 динара до траженог износа од 52.411,97 динара. Ставом петим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка од 54.269,50 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 794/24 од 18.06.2024. године, ставом првим изреке, жалба тужиоца је усвојена, а жалба тужене је делимично усвојена и првостепена пресуда преиначена у одбијајућем делу одлуке о тужбеном захтеву за исплату теренског додатка, тако што је обавезана тужена да тужиоцу по том основу исплати још износ од 249.475,13 динара са затезном каматом од 22.11.2023. године до коначне исплате и затезну камату обрачунату до 21.11.2023. године у износу од још 49.607,92 динара, а укинута је у одбијајућем делу тужбеног захтева за исплату разлике између исплаћене и плате обрачунате по поткоефицијенту организације радног времена од 0,038 и припадајуће плате обрачунате по поткоефицијенту организације радног времена од 0,145 за период од 01.01.2020. до 31.01.2023. године, у одбијајућем делу тужбеног захтева за исплату на име остварених, а необрачунатих и неисплаћених сати приправност за рад за време боравка и рада на терену за исти период, у усвајајућем делу одлуке о захтеву за исплату дневница за службено путовање, те у делу одлуке о трошковима парничног поступка и предмет се у том делу враћа првостепеном суду на поновно суђење. Ставом другим изреке, жалба тужене је у преосталом делу одбијена и првостепена пресуда у преосталом усвајајућем делу и делу којим је одбијен приговор апсолутне ненадлежности суда, потврђена.

Против правноснажног дела пресуде донете у другом степену, а који се односи на теренски додатак, ревизију је благовремено изјавила тужена због битне повреде

одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучује као изузетно дозвољеној применом члана 404. ЗПП.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 18/20), у вези члана 92. Закона о уређењу судова, Врховни суд је утврдио да је ревизија тужене изјављена на преиначујући део неоснована, а у односу на потврђујући део недозвољена.

У поступку доношења побијане пресуде, у преиначеном делу, није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, нити има других битних повреда одредаба парничног поступка.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у радном односу код тужене и обавља послове ... у Дирекцији полиције, Одред Жандармерије у ..., Чета за ... и утврђен му је укупни коефицијент за обрачун плате 1,922 на основу Уредбе о платама полицијских службеника. Радно време тужиоца је од 07,00 до 15,00 часова, када је распоређен у бази у ..., а у спорном периоду био је ангажован за рад на терену и упућиван у Копнену зону безбедности, као и на рад у Пожаревац и Суботицу. У Копненој зони безбедности тужилац је проводио по 15 дана у континуитету и по доласку је добијао распоред рада, а дешавало се да у току боравка у КЗБ буде и ванредно ангажован на одређеним пословима. Приликом боравка на терену запослени су, па и тужилац, имали редован распоред рада по сменама и било им је забрањено да излази из базе. Тужена је водила редне листе за тужиоца и увидом у исте, као и у аналитичке картице и дневне распореде рада, утврђено је да је тужилац у спорном периоду у дванаест наврата боравио на терену, а да му тужена ни за један месец није исплатила трошкове боравка и рада на терену. Обрачун ове накнаде за тужиоца у спорном периоду извршен је од стране вештака економско-финансијске струке у две варијанте.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да тужиоцу припада накнада трошкова за теренски додатак, да исту треба разликовати од накнаде трошкова смештаја и исхране на терену, који представља трошкове пословања послодавца, па је усвојио тужбени захтев и досудио ову накнаду у висини од 3% просечне зараде у РС која се дели са максималним бројем радних дана у конкретном месецу и тако добијени износ се обрачунава као теренски додатак за сваки дан боравка на терену (друга варијанта), док је преко досуђеног, а до траженог износа по овом основу тужбени захтев одбио.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду у делу којим је одбијен тужбени захтев преко досуђеног износа за теренски додатак и усвојио захтев у целини, налазећи да накнада трошкова рада и боравка на терену (теренски додатак) припада тужиоцу према првој варијанти вештака, што је у складу са одредбом члана 44. Уредбе о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника („Службени гласник РС“ 98/07 ... 119/23) и Посебног колективног уговора за државне органе („Службени гласник РС“ бр. 38/19 ... 44/23).

Према ставу Врховног суда, правилно је у побијаној одлуци примењено материјално право и оцењено да тужилац основано потражује исплату по основу накнаде трошкова рада и боравка на терену у висини 3% просечне месечне зараде у РС за сваки дан који је провео на терену у спорном периоду.

Према одредби члана 41. Посебног колективног уговора за државне органе („Службени гласник РС“, бр. 38/2019, 55/2020, 51/2022, 44/2023), рад на терену је рад који се по природи посла врши изван службених просторија послодавца, ван места рада, који подразумева рад и боравак на терену и на који се запослени, по налогу овлашћеног лица, упућује да изврши службени посао и за који запослени има право на накнаду трошкова рада и боравка на терену (теренски додатак) чија се висина одређује у складу са актом Владе.

Према одредбама чланова 43. став 1. и 44. став 1. Уредбе о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника („Службени гласник РС“, бр. 98/2007, 84/2014, 84/2015, 74/2021, 119/2023), рад на терену је рад који се по природи посла врши изван службених просторија, а на који се државни службеник или намештеник, по налогу овлашћеног лица, упућује да изврши службени посао и за који се државном службенику и намештенику исплаћује накнада трошкова рада и боравка на терену (теренски додатак) која износи 3% просечне месечне зараде запосленог у Републици Србији, према последњем коначном објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике на дан исплате.

Одредбом члана 250. Закона о полицији („Службени гласник РС“, број 06/16, 24/18, 87/18), прописано је да ако овим законом, прописима донетим на основу овог закона и посебним колективним уговором за полицијске службенике није другачије прописано, на права и дужности, рад и радне односе полицијских службеника, примењују се прописи о државним службеницима и посебан колективни уговор закључен у складу са тим прописима, општи прописи о раду и закон којим се уређује општи управни поступак.

На основу члана 256. став 1. Закона о раду („Службени гласник РС“, број 24/05...75/14), општи и посебан колективни уговор непосредно се примењују и обавезују све послодавце који су у време закључивања колективног уговора чланови удружења послодаваца - учесника колективног уговора.

Имајући у виду наведене норме произлази да запосленом који ради изван службених просторија и борави на терену, по налогу овлашћеног лица и према дневном распореду рада, односно обавља рад на терену, припада накнада - теренски додатак. У конкретном случају, предмет парнице је имовинскоправни захтев ради накнаде штете на име неисплаћеног теренског додатка реализованог радом тужиоца који је обављао на терену (изван службених просторија и боравком на терену у Копненој зони безбедности) по налогу овлашћеног лица и према дневном распореду рада, па су се стекли услови за исплату накнаде трошкова по наведеном основу, како то правилно закључују судови и то у висини утврђеној у првој варијанти налаза вештака обрачунатој у складу са чланом 44. Уредбе о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника. Ово право тужиоца произлази из чињенице да је тужена, као послодавац, у обавези да непосредно примењује Посебан колективни уговор за државне органе (важећи у спорном периоду) који је донет у складу са

законом, као и наведену Уредбу којом су предвиђени параметри за одређивање висине тих трошкова, сходно одредби члана 250. Закона о полицији и члана 256. став 1. Закона о раду. Следом наведеног, а супротно наводима ревизије, претходно обраћање послодавцу за остваривање тог права подношењем захтева, није услов за покретање судског поступка. У том смислу није од утицаја на обавезу исплате накнаде теренског додатка ни то да ли ће руководиоци органа о овом праву да одлучују посебним решењем за сваког запосленог појединачно, против ког појединачног акта је дозвољена жалба у управном поступку и обезбеђена судска заштита у управном спору.

Имајући у виду да је тужена својим незаконитим радом (неисплаћивањем накнаде по основу теренског додатка у одређеном периоду) тужиоцу проузроковала штету, у обавези је да ову штету накнади на основу чл. 154. став 1. и 172. став 1. Закона о облигационим односима.

Из наведених разлога, Врховни суд је одлучио као у ставу првом изреке на основу члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

Одлучујући о ревизији тужене изјављеној против побијане пресуде у потврђеном делу у односу на теренски додаток, Врховни суд је нашао да нису испуњени услови из члана 404. Закона о парничном поступку.

Наиме, предмет тражене правне заштите је исплата накнаде по основу рада на терену, а правноснажном пресудом је утврђено да је овај део тужбеног захтева основан. О овом праву тужиоца, судови су одлучили уз примену материјалног права које је у складу са правним схватањем израженим кроз одлуке Врховног суда, у којима је одлучивано о истоветним захтевима тужилаца, са истим или сличним чињеничним стањем и правним основом, па у конкретном случају не постоји потреба за разматрањем правних питања од општег интереса или у интересу равноправности грађана, као ни потреба уједначавања судске праксе или новог тумачења права, што значи да нису испуњени услови из члана 404. став 1. ЗПП („Службени гласник РС“ бр.72/11...10/23), на основу чега је и одлучено као у ставу другом изреке.

Испитујући дозвољеност ревизије у смислу члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП, Врховни суд је нашао да ревизија није дозвољена.

Одредбом члана 403. став 3. ЗПП прописано је да ревизија није дозвољена у имовинскоправним споровима ако вредност предмета спора побијеног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Тужба ради накнаде штете у висини неисплаћеног теренског додатка на плату тужиоца (тужба ради новчаног потраживања) у овом спору поднета је 24.02.2023. године, а вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Имајући у виду да се у конкретном случају ради о имовинскоправном спору који се односи на новчано потраживање, у коме вредност предмета спора побијаног дела не прелази имовински цензус за дозвољеност ревизије, то је Врховни суд нашао да је ревизија тужене у овом делу недозвољена, у смислу члана 403. став 3. ЗПП.

На основу члана 413. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу трећем изреке.

**Председник већа-судија
Драгана Маринковић,с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**